

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
 Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordozóca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasabos garmond soron 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyéig.
 Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pestben: Zeisel M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11. sz.) Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse ut. Zeitungs-Agent (Stadt-Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
 Nyitlteri cikkek: sorai után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez küldendők.
 Előfizetéseket a hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Sajtószabadság!

(Ss.) A sajtószabadság az alkotmány palladuma, de nem úgy, a mint azt nálunk egy idő óta sokan használni kezdték. A ki a napisajtó vitáit beható figyelemmel kíséri, nagy könnyen elmondhatná: az éles kés nem a gyermek kezébe való. Pedig hát nagyra vagyunk a mi politikai érettségünkkel!

Avagy politikai érzék és iskolázottságról tanuskodik-e az:

ha egy nagy politikai lap vérg sértő kifejezésekkel illet egy egész nemzetiséget, s oly hangon szól róla, milyent egy nemzetiségi ámitóval szemben is alig használhat az előrelátó publicista?

ha egy másik hasábkot ciceróz össze a legkiméletlenebb személyeskedésből, s csak hogy darabos élezcet faraghasson, nálánál egész fővel nagyobb embereknek születését, természetét választja oktalankodása czéltáblájául, a helyett, hogy az illető által mondottakat venné bírálat alá, vagy magát az elvet vitatná, a ferde felfogást demonstrálna?

vagy talán politikai tapintat az, ha valaki vezérezikben úgy beszél, mintha a boros hordó tejejéről szavalná a kortes szeszizü handabandáit, s az ország többségét képviselő pártot úgy állítja olvasói elébe, mintha ez egy egész nemzetiséget babylonai rabságra vetne, annak nemzetiségét, nyelvét tiporná, azt jogtalan adótehér hordozó rabszolgává tenné, nem respectálva még vallásügyi önkormányzatát se?!

Bizony, urak! a kik így élnek a sajtószabadság hatalmával — visszaélnék azzal; az ilyeneknek csakugyan nem lenne helyök a szentély előcsarnokában se!

Talán oly időket élünk, hogy veszély nélkül kavarhatjuk fel a szenvedélyek izzó parázsát? Arra van szükségünk, hogy a már is igen elharapózott utálatos személyeskedést fokozzuk? Avagy belbajaink nem eléggé complicitak, kell, hogy még inkább összebonyolítsuk azokat a légből kapott vádaskodásokkal, tetézve azt a gyengébbek elboldondításával?!

Ugyan térjenek magukba! Ne játszódnak oly könnyelműen azzal a felséges sajtószabadsággal! Gondolkozzanak, fontolgassanak, mielőtt pennájukat szélteben megereszlik a türelmes papíron.

A sajtó munkásainak elhivatása sokkal magasztosabb; nem az ő feladatuk hónapokon át imi affélt, mit a tanyákon szoktak borizüen elszavalni a ma jobbra, holnap balra dolgozó kortések; mert a mit ezek beszélnek elröpül, pár hét múlva se hire, se hamva a salakos mozgalmnak, — míg a napisajtó küzdelmeinek következményei kihatnak a távolabbi jövőre is.

A király körüta.

Kikinda, május 6. A királyi hajót Kis-Sztapár határán banderium fogadja, s kiséré Kis-Sztapárig. Itt a két parton huszezer ember éljenzéssel üdvözlé, kiszállás után Bács megye küldöttsége tisztelgett, melynek ő felsége így válaszolt: Személyesen jöttem önk körébe, hogy biztos tudomást szerezzek magannak azon elemi károkról, mik Magyarország ezen különben áldott vidékét oly sajnosan érték, s jelen legyek oly munkálat megindításánál, mely hivatva van hasonló károsításokat megelőzni, s Magyarországra nézve annyira fontos öntözése első művét létesíteni. Legőbb törekvésem leendő lehetőleg enyhíteni az érintett csapást, s ebben mind a hatóság, mind a népesség erőlyes közreműködésére annál inkább számítok, mert a segély eredményét csak az

erők egyesülése, s őszinte szövetkezés biztosíthatja. Azután a zombori hölgykoszorú üdvözölte, mire a király kegyesen válaszolt. Ezek s Haynald érsek lelkes beszéde után következett az első asócsapás, s utána az emlékalpó letétele. Erre a király sátorába tért, és Zombor, Ujvidék, a szerb-, protestáns- és izraelita-egyház küldöttségét fogadta. A zomborinak így válaszolt: Hódolattuk, s hű ragaszkodásuk nyilváníása ujjab adalékkul szolgál abbeli reménynek, hogy önök bizalmam-, s várakozásomnak mindenkor teljes készséggel fognak megfelelni. Ujvidék küldöttségének a király így válaszolt: Megelégedéssel fogadom Ujvidék város küldöttségének hódolatát. Az ország szélére helyezve, önök fontos feladata kettőzött buzgalommal ápolni a hűség, s valódi hazafias érzelmek, hogy mindinkább szilárd legyen azon elválaszthatlan kötelék, mely önöket századokon át a hazához csatolta. — Elvárom Ujvidék lakosságától, hogy vallás és nemzetiségi különbség nélkül a feladatot mindenkor híven fogja teljesíteni, s e meggyőződésben szívesen elküldöm neki üdvözlőmet, s változatlan jóakaratom biztosítását. Azután ő felsége a csatorna tulsó partjára ment át, hol a pénzügyminiszter és kincstári uradalmi tisztviselők fogadták. Udvari ebéd után a király „Bezdan“ gözösn Tisza-Földvára utazott, s utjában ismét mindenütt ovátok voltak.

Ő felsége a Ferencz-csatornán Tisza-Földvára 10 óraker éjjel érkezett, s nagyszerű kivilágítással, nemzeti színű rőppentyűk-, bengaljai tűz-, világító-oszlopok- és diadalkapuyal fogadott, s az így kivilágított éjjel szállt a reá ott várakozó „Franz Josef“ nevű hajóra át, s egy óra alatt Török-Becsére érkezett. Itt ő felségére Torontálmegye üdvözlő-küldöttsége várakozott, mivel azonban ő felsége éji nyugalomra tért, nem fogadták. Reggel öt óraker indul ő felsége kocsiával Kikindára.

Temesvár, máj. 6-án. A Ferencz-csatorna kijárata Tiszaföldvárnál tegnap este nagyszerű kivilágítás és tűzijáték tündéri fényében uszott, a látvány nagyszerűsége minden képzeletet túlhaladott. Ma reggel 5 óraker, indulás előtt, a király Török-Becsén fogadta Torontál küldöttségét. A király válasza, hogy atyai szíve fájalmát az elemi csapások felett enyhíti biveinek ragaszkodása, a hatóságok erőlyes intézkedésétől orvoslást vár, ugyan-azt várok — így végzé beszédét — az emberbaráti részvét nevében önöktől is. Török-Becsé és Beodra közt a főispán lovai megvadtult, a kocsi feldúlt. Rónay főispán arczán, Prick alispán lábán megsérült. A király csak azután utazott tovább, miután udvari orvosa a bajt megvizsgálva, első segélyt nyujta. Az udvari orvos ott maradt más orvos érkezéig.

A király fogadtatása Nagy-Kikindán, Zsombolyán, Gyertyámonon lelkesült. A nagy-kikindai küldöttséghez intézett válaszában, a király kifejezé hitét, hogy mindig főfeladatuknak tekintik a bizalom és testvériség megszilárdítását, ez által fogják maguknak királyi kegyelmét leginkább biztosítani. A zsombolyaiaknak mondott válaszában a király megdicséri e vidék német lakosai rendszertelét, szorgalmát, az oktatásügy előmozdítását. A király fogadtatása Temesvárott fényes, roppant néptömeg a vasutnál; a város- és megyeházában Temes megye, az iparkamra felékesített küldöttség fogadták; kihallgatáson többen voltak három száznál.

A nagy-kikindai klerus küldöttségéhez a király válasza végszavai így szóltak: „Erősítsék meg önök a lakosságot a törvények iránti tiszteletben s atyai szándékaikkal összhangban működő kormányom iránti tiszteletben és ekkor mindig örömet biztosítom önök jóakaratomról, ha ily módon a nekem épen most tett ígéretet teljesítik.“

Temesvár, máj. 6. Ő felsége a hatóságok testületek fogadtatása után magánkihallgatásokat adott. Ezek után nyilvános intézeteinek megszervezésére indult; délután udvari ebéd, este nagyszerű kivilágítás és fáklyásmenet.

mazása folytatá átváltozott hadászati rendszer, a könyvnyomda feltalálása, közgazdasági rendszerek keletkezése, napjainkban a gőz és villany behozatala a mívelődés birodalmába: mindezek és még számos tényezők azok, melyek folytán az emberiség élete egészen új és rohamosan emelkedő állapotokat ért el, és a társadalmi életet annyira átváltoztatta, hogy a hajdani ösztönzerű, természeti élet helyébe egy valóságos társadalmi bureaut helyezett, melyben mindig csak számolunk, számolunk, tervezünk, ha fenn akarunk maradni és boldogulni a többi számító és üzérkedő társadalmak üzletversenyében. Ma jobban mint valaha érezhetővé vált az önismeret szükségse, mely nemcsak a bölcsesség kezdete, mint azt a görög bölcs mondá, hanem az állami élet és mívelődési haladás alapköve.

Az állam saját munka- és véderejét, tehát a népességet, a talajt, melyen létezik és melytől léte anyagi feltételeit várja, összes mívelődési állapotait annyira kénytelen ma ismerni, hogy e nélkül egy lépést sem tehet; nincs biztonságban a következő pillanat esélyei ellen és egész léte a jó szerencse kockáján áll. Pusztá statisztikai ignorancia és tudatlanság már államokat döntött romba, mert oly vállalatokra batoríták, melyek végzetével jártak, holott erőit, állapotait ismerve, azokhoz alkalmazkodhatott és élhetett volna.

Bonnaz püspök a mai nap emlékeül kétszáz ezer forintot tett le árvaház alapjára. Sok ily főpapot Magyarországnak.

A király meglátogatta délután: a semináriumot, az erdélyi lakányát, az apácakolostort, az épülő színházat, a főreáltonadát, a polgári körödát, a katonai körödát, a kadétiskolát. Este a város fényesen kivilágítva, a közönség nagy számmal az utcákon.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Szt-Tamás. A királyt nagy lelkesedéssel fogadta a több mint 9000-re menő tömeg.

Konstantinápoly. A török hadseregbe is alkalmazták az önkéntesek intézményét. A szultán fényes küldöttség által küldi meg legfőbb rendjét az olasz trónörökösnek.

Vigyázzunk!

+ Olvasva bizonyos nagy szavakkal játszó, úgy látszik gondolkodni nem szerető emberek cikkeit, könnyen azt gondolhatná az erdélyrészi viszonyokkal nem ismeretes, hogy itt a román nép még anyanyelvét sem használhatja, ő hordozza az egész országárs pénz- és veradóterheit s e mellett saját egyháza ügyeit sem rendezheti mások beavatkozása nélkül — talán még az eg felé sem lehet szabadon fohászzkodnia. Pedig hát a dolog csak annyiban áll, hogy a közkormányzati nyelv Magyarországon eme részében is a magyar; a románok sem élveznek adókváltságot, hanem együtt osztoznak szász-szal, magyarral a jogban is, de semmi olyan terüh sem járul vállalkra, melyből ne jutna ki arányos része az országárs minden más polgárainak.

Való, hogy a szellemi sötéttség csak lassan oszlik a román alsóbb néposztály közt is, minthogy a nép közkutatása nem vezethet alig pár év alatt feltűnő eredményre, kivált ha mindegyre közebe cseppen egy egy népbolondító.

Azt sem lehet tagadni, hogy ha a román nyelvet használja is a nép községében, meggyében, a törvény székek előtt, de maig e nyelv nem lett az ország diplomaticus nyelvén.

A tudományos művelődést sem hajlandó az ország kormánya a nemzetiségi viszketegek szolgájává aljasítani.

Azonban szemléljük azt is, hogy olyan románok lettek magas államhivatalokkal megajándékozva, kik más körülmények közt a cancellistaságon aligha túl vitték volna.

Mindez, nagyfokú urak, nem mutat mellőzésre.

A románok egyházi ügyeiben sem avatkozott még be eddig senki, mindkét felekezetibeliek önállóan intézik azokat saját synodusaikban; tehát egyházi önkormányzatukat sem csorbította maig senki, de senki.

Ezt tanusítja az élet, az ellenkező hirdetése lelki ismeretlen állítás.

Csodálom, hogy ilyesmikre nálunk tért engednek a hazafiságrét versenyzők. Hisz az ilyen vadakkal lehet és szokás egyik nemzetiséget a másik ellen uszítani.

Vagy talán ma e földön minden szabad; csakhogy a Deák-párt ellen izgathassák fel a románokat, a magyar nemzet ellen is agitálhatnak?!

Más argumentumokkal igyekezzenek amott tul pártbíveket szerzeni, és nem a magyar törvényhozás és kormány alaptalan ráfogásokkal vádolásával; mert ha ezek hiteltel találnának a szenvedélyek átkát nemcsak az egyik párt nyakába zudítanak.

Ne játszanak a tüzzel! Gondolkozzanak, mielőtt vádolnak! A magyar haza hű fiait pedig, legyenek akár

A napjainkban leviharzott faháboru Európa két leghatalmasabb népe között nem kiáltó példája e annak, minő következményei lehetnek a statisztikai ignoranciának? Gondolja, ki mit akar, de nekem erős meggyőződésem, hogy Franciaország, midőn azon szerencsétlen ötletre jött, hogy Németországnak háborút izenjen, ép oly kevéssé ismerte saját erőit, szervezetét, társadalmi állapotát, mint Németországot, és ezen ismeretlenség önnönmagával és ellenfelével földre terítte őt.

Im a statisztikai ignorancia végzeteljes következménye!

Ma a társadalmi élet belterjessége mellett, a külföldre életbiztosító, életjáradék és hasonló czélu intézmények alapjau, — az állami véd- és munkaerő kiutathatására, mívelődési állapotaink és szükségleteink ki-puhathatására és számtalan más czélból valóságos állami létezsükséggé vált a népszámlálás. Oly intézmény, melyre épen nélkülözhetlenségéig fogva valamennyi európai míveltséggel bíró államban a legnagyobb gond fordították a kormány és tudomány részéről egyaránt.

Hazánkban már az 1791-iki országgyűlésen merült fel a népszámlálás meghonosításának kérdése, de tulajdonképen törvényhozásunk csak 1869-ben a III. tvezzikkal rendelte el az első népszámlálást.

jobb, akár baloldaliak gondoskodjanak arról; nehogy ép saját lábuk alatt akadozza alá a tért a lelkiismeretlenség a könnyelműség és rozszakaral.

Legujabb táviratok.

Bayonne, május 6. Fentartja magát azon, már jelzett hír, hogy don Carlos elfogott. Rada fölkeltő vezér franciaia területre lépett át; a spanyol hatóságok kiutasítását követelik.

Konstantinápoly, máj. 6. A „Courrier de Orient“ egy táviratot közöl e hór 4-ről Gallipoliból, melyszerint a Márványszigeteken három nap óta egyre háborgatják a zsidókat, azon ürgy alatt, hogy egy görög elveszett. A zsinagoga leromboltattott, a zsidó házak és boltok ki-raboltatták; a rabinus börtönbe vettetett. A zsidó családok törökök házaiban keresnek menekülést.

Madrid, május 5. A kormány csapatai Morines tábornok vezetésével alatt tegnap Orroguesacra mellett a Don Carlos vezetésével egyesült carlista-bandákkal találkozott, s azokat teljesen tönkrevérték. A carlisták sok halottat, sebesültet és foglyot hagytak vissza. Egy bayonnei sürgöny azt állítja, hogy Don Carlos is a foglyok közt van.

Róma, május 5. Az Opinione jelenti: Franciaország egy második directe közlekedő vaspályavonalhoz Páris és Olaszország közt helyeslését adta.

Kopenhága, május 5. Ma éjjel az Internationale itteni főmestere, pénztárnoka, s még egy hivatalnok a elfogattak.

Horvath Mihály

Szeged bel- és felsővárosi kerület volt országgyűlési képviselőjének követjelentése 1872. április 29-én a városháza nagytermében.

(Vége.)

Mindezek s a többi megalkotott törvények kétségbevonhatlanul nagy haladást jelzenek állami és társadalmi életünkben. Véget vetettek azok azon középkori, de a legujabb időkbe is leszármazott, táblabírói, gazdálkodási és eljárásnak, mely ellen annyi panaszt emelt az elmúlt kor. Ezen új törvényeknek egyelőre ki sem számítható nagy haladása lesz a jövő nemzedékek jólétére s minden oldalú haladására; mert a közigazgatási és igazságszolgáltatást a legalsóbb rétegekben is az önkormányzatra és személyes felelősségre tekintet, s ez által igazságot, rendet és gyorsaságot az eljárásban biztosítván, a személy, a bírtok s az üzletjogokat minden önkény és zsarnokság ellen megvédendik s biztosítandják. Alig néhány hete, hogy e törvények életbe léptek, s már is benső megelégedéssel láthatja minden figyelmes szemlélő azok jótékony hatását. De még inkább fogják érezni unokáink, kik a megerősödött, meggyökösödött új intézményeket a mostaniaknál itt s amott képzeletben egyének által tapasztalandják kezeltetni. Mert habár nem a tökély eszménye is mindaz, ami ezen új rendezés részleteit köpezi; ha van is még azokban egyenlő, ami bővebb tapasztalás után módosítást, javítást igényelhet, — a tönkely ember mü kezdetben nem lehet mindjárt a tönkely maga; kétségbe alig vonható, hogy ahol ezen új intézmények áldásos eredményei már most is nem lettek érezhetőkké, ott nem az intézményben magában, hanem az azt kezelő egyéniségben van jobbra az eredménytelenség oka. Fejleni kell idővel magoknak ezen intézményeknek is; de teljes kifejtettségükre csak akkor jutandnak, jótékony-ságukat csak akkor fogják teljes mértékben érezetni, ha azoknak szellemétől az egész közönség át lesz hatva, s ezen új szellemtől áthatott új egyéniségek által fognak kezeltetni.

De nem akarok hosszasan belomlyedni a többség által, melynek tagja valék, megalkotott törvények fejtegetésébe; hiszen önök jól ismerik azokat. Hogy a képviselő az országgyűlés végén választóihoz visszatérve, ezeknek részletesen számot adjon az országgyűlési folyamáról, a tanácskozáson hol kedvező hol gátló viszonyairól s a megalkotott törvényekről, helyén volt az hajdan, midőn a gyűlésben elmondott élő szó nem jegyeztetett föl egytől-egyig gyorsírók által, s nem hatott ki a tereméből és nem terjedhetett szét a hazában; midőn a lebilincselte sajtó csak féltéken, föltétlesen közölhetett egyenmit az országgyűlési tárgyalásokról. Most azonban midőn a teljesen felszabadult sajtó, a nagyszámu napilapok az országgyűlési tárgyalások minden mozzanatát kimerítő terjedelemben közlik s a gyors közlekedési eszközök minden fontosabb szót a legrövidebb idő alatt szétterjesztenek az egész hazában; — most úgy hiszem teljesen fölöslegessé vált a kimerítőbb követjelentés a lefolyt tanácskozáson menetéről, a megalkotott törvényekről. En sem akarok tehát bővebben szólni mindezekről, miket önök a hírlapokból úgy is eléggé tudnak.

Csak azt kérdezem tehát, hogy az említett és számos más itt most hallgatással mellőzött törvények megalkotása által tett-e annyit, a trónbeszédi program kérdéseiből megoldott-e annyit a lefolyt országgyűlés, amennyit tennie, amennyit megadania lehetett volna? Fájdalom, e kérdésre nem felelhetek igennel. Számos nagyfontosságú, mondhatnám élető sürgősségi reform-kérdés maradt megoldatlan, melyeket pedig buzgalommal s jó akaratallal be lehetett volna végezni.

TÁRCA.

A népszámlálás közmívelődési jelentőségéről.

(Folovastatott az erdélyi muzeumgyűlet 1872. ápril 20-án tartott tudományos közgyűlésében szerző dr. Dobránszky Péter, kir. jogtanár által.)

V.

Az ujjab időkben, midőn a közmívelődés gyarapodásával a szükségletek növekednek, az ember mívelődési vállalkozásai ezer meg ezer irányban keresnek tért és sikert; a keresztény szellem behonosodásával az ember becsé és méltósága iránt támadt fogalmak magok után vonták az államélet alkot- és kormányrendszerét az egyén czéllá emelkedett azon elaggott ókori felfogással szemközt, mely őt az államban csak egy magasabb állami életközösség eszközévé alacsonyítja; az ipar és kereskedelemnek világrészek felfedezése, gépek alkalmazása és a hajózás tökélyesítése folytán történt óriási lendülete, a reformáció által megindított kritikai áramlat a szellemkerkölcsi élet világában, a lőpor alkal-

Mai számunkhoz van mellékelve: Folly és Hutflesz váltóüzletének „Előleges jelentése“.

Végladás.

A GUGGENBERGER PÁL

üzég alatti nürnbergi-diszaru és porcellán-kereskedés, kolozsvári, főtér, br. Radák-ház alatt, üzlet megszűntetés következtében, a folyó 1872. év április hó 19-dikétől kezdődőleg, tetemesen leszállított áron, végladásra kerül.

Főbb czikkpek:

Több száz pár női-, férfi- és gyermek-czipő, brünelkelme és bőrből.
Férfi kalapok: posztó-, filcz- és szamaból.
Utazó-tovagló-, vadász- és halász-eszközök.
Bőröndök, utitáskák, sétatálcák, esernyők.
Péncz- és szivar-tárcák: tajtékpipák és szípkák.
Nagy karlsbadi porcellán-raktár; étkező-eszközök.
Talmi-arany díszecikkek.
China-ezüst tárgyak.
Pipere-czikkek.

Nagy mennyiségű

gyermek-játékok.

Pipere-szappanok, hajkenőcsök, illatszerek, fogpépek, fogporok, fésűk, kefék sat. és számtalan más, a közéletben minden perczben szükséges tárgyak.

ÖLTÖNYÖK

A legújabb a legjutányosabb árak mellett FRANK hölgyruha-készítési termében

Pest, Kristófer 4-ik szám, 1-ső emelet,

legjobban ajánlatnak.

Cséplőgépeket,

melyek egy óra alatt annyit végeznek, mint három cséplő egy egész nap, szállít 88 frton kezdve kezesseg és próbaidő mellett

ifj. Weil Mór Majnai-Frankfurtban.

Wiener Commissions-Bank

VALTOIRODÁJA

vételjegyeket

az alább feljegyzett sorsjegycsoportokról, s ezek összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé számíthatnak, mert minden ilyen értékpapír tulajdonosának alkalom van adva, minden 10- és 20-frtos sorsjegyet egyenlő arányban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamattal részletezni.
A csoport. (Ezenként 16 húzás.) Havonta 10 forint részletezés. Az utolsó részlet felvételé után minden részvevő kivevő 4 sorsjegyet kap: egy 5%-os 1860-ki 100 forintos államsorsjegyet, Főnyeretény 300,000 ft. s a sorozatos sorsjegyet 400 ftal visszaválthat.

egy 3%-os török, osztrák 400 frankos államsorsjegyet.
Főnyeretény 600,000, 300,000 frank valóslagos aranyban.
egy hrcz. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet.
Főnyeretény 80,000 taller minden levonás nélkül, egy innsbrucki (lyvoti) sorsjegyet.
Főnyeretény 30,000 forint.

B. csoport. (Ezenként 13 húzás.) Havonta 6 forint részletezés. Az utolsó részlet felvételé után minden részvevő kivevő 3 sorsjegyet kap: egy 3%-os török, osztrák 400 frankos államsorsjegyet.
Főnyeretény 600,000, 300,000 frank valóslagos aranyban.
egy hrcz. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet.
Főnyeretény 80,000 taller minden levonás nélkül, egy szász-méiningeni sorsjegyet.
Főnyeretény 45,000, 15,000 ft. dénárnét ért.

Videki megrendelések pontosan és utánvét mellett is eszkozlöhetnek. Nyereménylistáink a megrendelés után bérmentesen 18-30 (434)

2-4 Cs. k. udvari fogorvos dr. Popp J. G.

NÖVÉNYI FOGPORA.

Annnyit tisztítja a fogakat, hogy a mindennapi használata által nemcsak az oly alkalmatlan borkó távolítatik el, hanem a máz fehérsége és finomsága is gyarapodik.

Egy doboz ára 63 kr. o. ér.

Cs. k. udvari fogorvos dr. Popp J. G.

Anatherin-szájzive!

Legbiztosabb szer a fogak és a foghús egészséges tartására, valamint száj- és fogbetegségek gyógyítására.

Kapothat: Kolozsvár: Binder J., dr. Hinz Gy., Engel J. és Wolf gyógyszerész és Marvázy J. Tor-dán: Wolf gyógyszer. Deesen: Krammer Samuel és Roth gyógyszer. Dén-ván: Koshnits és Gergel és Leungyel gyógyszer. Megyesen: Folbert gyógyszer. N.-Egyeden: Oberth J. gyógyszer. M.-Vásárhely: Fecser J. D. Szászvároson: Leonhardt. Sz. Re-genben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Szilagy-Somlyón: R. Tarsa. In. Szamosújvárt: Placiniár és fia gyógyszer. Bethlen-ban: Bernárdi gyógyszer. B.-Hunyadon: Holzer gyógyszer. Tekelen: Wagner gyógyszer. Gy.-Fehérvárt: Biró M. gyógyszer. Cs. M. Balázsfalván: C. Schiessl gyógyszer. Borsmonyban: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Banyán: Papp gyógyszer. Nagy-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Sanyér-Váralján: Gerber gyógyszer. N.-Székelyben: Sili Mih. Müller gyógyszer. Fábik-Zótlar, Steiner, Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Seges-várt: Teutsch J. B. Mischbacher. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck. Tesc-torin G. M. Gy.-Szt. Niklósán: Mito M. Sz.-Ujvárhely: Beczosi Ernő. Temmer E. Brassóban: v. Müller gyógyszer. utalván.

Említeni sem akarom itt azokat, melyekről időrovidség miatt maga a kormány sem terjesztett be javaslatokat, minők például az adóreform, a főrendiház újraszervezése, s több más tárgy. És csak azokat érintem, melyekre nézve nemcsak előadva, hanem részben már a bizottságok üléseiben, az osztályokban s magában a törvényhozási teremben is tárgyalva voltak a javaslatok. Ilyenek Például a mult évekről szóló államháztartási zárszámadások, melyeket az államszámvivőszék beterjesztése után a pénzügyi bizottság letárgyalta; ilyen a telepítvénysekről szóló törvény, mely már mind a két ház által tárgyalatott s a főrendek módosítása miatt legfőlebb pár órai tanácskozást igényelt volna; ilyen a főváros rendezéséről szóló felette sürgős javaslat, mely az osztályok rostája alól is kikerült; ilyen mind a tanügyi bizottság, mind az osztályok tárgyalásain keresztül ment uj. Kolozsváron folálandó egyetem; ilyen több, minden államgarantia, s így a közjövődelmek minden terhelése nélkül tervezett vasutak engedélyezése, mi szintén áthaladt a pénz- s vasuti bizottságokon és az osztályokon; ilyen végre, hogy még többet ne emlísek, a képviselők választásáról szóló és a számtalan visszaélésekre rést engedő, botrányos zavarokra alkalmat nyújtó, röpiben készült, 1848-ki törvény hiányainak pótlásáról s a választási eljárás módosításáról szóló törvényjavaslat.

És vajjon mi és ki volt e mulasztásoknak oka? A kormány vagy a képviselőtestület, vagy annak valamely részéről jött-e az akadály?

Nem örömet vádolóhamely ügyben is ellenfeletem, ki a vádat nem hallja, s magát nem védelmezheti; de most mégis kénytelen vagyok a vádat emelni a baloldallal ellen, nem annyira, hogy azt sújtsam, mint inkább, hogy annak eljárásából tanuságot vonjak ki önök, tisztelt küldöm számára, s ernyedetlen és erőlyes kitartásra buzdítam állhatatosan megmaradni azon deákpárti zászló alatt, mely alatt eddigelé küzdöttek.

Kénytelen vagyok, isten lájja lelketem, s tudja, hogy igazat mondok, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy mindazon mulasztásoknak, melyek a lefolyt országgyűlés három éve alatt a haza nagy kárára több sürgős reformok elhalasztása által történtek, egyedül a baloldali ellenzék volt az oka.

A jobboldali többség, s ezzel együtt önök szerény képviselője, minden lehetőt megtőn, hogy a legszükségesebb reformkérdések már ezen országgyűlés folytában megoldassanak, de ebben a baloldali ellenzék által minden lépten-nyomon gátolatott. Igen hiányos hárszabályaink mellett pedig a többségnek nem volt módjában azon akadályokat elhárítani, melyeket a kisebbség a tanácskozáások gyorsabb menete s bevégezése elébe oly számítólag vetett.

Ezután a baloldal taktikáját jellemző s előadván mit tett Szeged Specialis érdekei védelmében így végzé beszédét:

En, a Deák-párt buzgó híve becsületesen részt vettem a törvénynek megalkotásában; s habár a különben is túlságos szóárt növelni nem akarván ritkábban szólaltam is fel a nyilvános ülésekben, felszólaltam mindig, hol az szükséges és hasznos volt. Annál többször szólott önök szerény képviselője az osztályok és bizottságokban. Amazokhan egy évig, emezek többjeiben,

különösen az „országos czimer“, az országgyűlési „könyvtár“ s a „tanügyi bizottságnak“ végiglen elnöke, „a vallási és tanulmányi alapok“ természetének megvizsgálására kiküldött bizottság tagja; azon mind a két házból alkotott országos bizottságnak pedig, mely „Fiume viszonyainak rendezése“-re volt kiküldve, jegzője volt.

Hogy mit tettem a nemes város azon mind erkölcsi és szellemi, mind anyagi érdekeinek előmozdítására, melyeknek sikerítése végett engem felszólítani méltóztattak; mennyit fáradtam ezekben, különösen a főreál- s polgáriiskola, továbbá a vár kisajátítása, az áradások elleni töltések és védgátek ügyében, részletesen elbeszélni nem az én szerénységem feladata. Annnyit azonban dicsekvés nélkül is mondhatok, hogy ezekben nem a törvényhozás, hanem a kormány előtt kellvén eljárnom, tet lépéseim, istennek hála, nem maradtak eredménytelenek.

Nincs egyéb hátra, minthogy megköszönjem tiszt. választóim nagybecsű bizodalmt, melynél fogva három év előtt képviselőjökké választottak. E bizodalomnak én híven és becsületesen igartoktam megfelelni, s azon hatalmi megbízást, mely által a törvényhozás fontos jogában reszesülni szerencsés voltam, azon öntudattal adom vissza választóim kezeibe, hogy kötelességemet híven teljesítettem.

UJDONSAGOK.

Kolozsvár, május 8. 1872.

Uj előfizetést nyitunk 1872. május-decemberre 8 fttal, május-septemberre 5 frt o. é. A szerk.

— Király ő Felsége előtt, jelenlegi korutja alkalmából Aradon Biharmegyeiek egy küldöttsége is fog tisztelegni, báró Dory Jozsef főispánján élén.

A magy. kir. honv. Ludovica Akademia már a jövő őszön megnyitattik, az előkészületek már megkezdettek a törvényhozás utólagos jóváhagyása reményében.

A külügyi miniszterium elhatározta, hogy a birodalom és főkép Magyarország érdekeinek szemmel tartása céljából Sveiczban nemcsak Zürichben, hanem Sz.-Gallen-ban is consuli hivatalt fog folállítani. Ekkép Sveiczban ezenutl három consulatesunk lenne: Genf, Zürich és St.-Gallenben.

A kolozsvári nyomdász ifjuság május 20-án zártkörű májusi ünnepélyt rendez az árvaház javára a Nemes-kertben.

A vaskapu fölrobbantása, mint halljuk, e nyár folyamában meg fog kezdetni, s így a Dunának a Fekete-tengerrel való akadálytalan összekötése végre létesítettli fog. Ezen óriási munka, mely sok fáradságot, s pénzt vesz igénybe, a dunagőzhajózási társulat által fog kivitetni.

Nagy tűzvész M.-Szigeten. Mint Máramaros-Szigetből jelentik, ott f. hó 4-én borzasztó tűzvész dühöngött, mely a város legszebb részét elhamvasztotta. A megyeháza, a róm. kath. templom, a piaristák kolostora és gymnasiuma, a városházátér házai, a nagy kinstári épület nagy része elpusztultak. A tűzvész oka még ismeretlen.

Az 1 és 5 ftos bankjegyek beváltása. A pénzügyminiszterium figyelmezteti a közönséget, miszerint az 1 és 5 ftos bankjegyalaku (vörös felső nyomatu) államjegyeknek beváltására 1872. december végével kitűzött határidő közeledvén, ezen államjegyeknek eddig a m. k. központi állampénztárnál Budán, valamint a m. k. pénzügyigazgatóságok székhelyein levő adóhivataloknál, továbbá a zágrábi országos főpenztárnál és az eszéki s fiumei adóhivataloknál beváltás végeit vagy fizetés gyanánt megengedett elfogadhatása ezennel az említett pénztáraknál folyó 1872. évi május hó végével beszüntettetik. Folyó 1872. évi június hó 1-től kezdve ugyanazon évi december hó végeig a kérdésben forgó bankjegyalaku államjegyek beváltása az illeto felek által csak a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumhoz intézendő külön folyamodvány mellett eszközölhető. Ezen utóbbi határidő eltelte után, tudniük 1873. évi jan. hó 1-től kezdve a szóban forgó pénzjegyek egyáltalában többé be nem váltatnák.

A román színház felállítása ügyében újabban Szathmáron tartottak gyűlést május 2-dikán. A városház terme, mint a „Szamos“ írja, megtelt a közel s távol vidéki román értelmiséggel. Elnökölt Román Sándor, jegyzők voltak Stecz és Markis homoródi lelkész. A gyűlés érdekesb részei az ügy állásáról tett jelentés, Vulkánnak a színházak története s hivatásáról szóló értekezése s Lázár Gábor domahidi lelkész beszéde képezte. A jelentés szerint a román színház-alap jelenleg mintegy 14 ezer forint, s a többi szükséglet adakozások s az évenként rendezett gyűlések alkalmával fog összegyűjteni. A gyűlést hatvankét teritekü közebed követé, melyet román és magyar nyelven váltakozva tartott pohárköszöntések érdekeseitnek. A pohárköszöntések sorát Román Sándor kezdé, a király és családjaért emelve poharát, utána szóltak még Lázár, Márkis, Vulkán, Darabant vetési lelkész, Vajai Károly, Joó és többen, a toaszok legkiemeltebb eszméje levén a hazai nemzetségek testvéri összetartásának óhajtása és szükségese. Este fényes bált tartottak, mely 268 fttal jövedelmezett és ez összeg az adakozásokkal együtt 960 fttal szaporítá a román színház alapját. A jövő gyűlés Temesvárt fog tartatni oct. derekán.

Bauszner József ezredes Bauszner Guido édes atyját máj. 5-n temették el kat. disszel N.-Szebenben. Az elhunyt 80 éves agastyán köztisztviselőben álló ezredes részt vett az I. Napoleon elleni harcokban is.

Achmed Razzim pasa, rusztuki kormányzó, ki a király ő felsége üdvözlésére Temesvárról időz, ott tartózkodásának idejét igen czelszerűen használja fel.

Mint a „Temesi Lapok“ írja, csütörtökön a temesvári királyi törvényszék börtönhelyiségeit a kir. ügyész vezetése mellett kiváló érdekek szemle alá vette, a hivatalhelyiségeket és berendezésüket is megtekintette, mely alkalommal a magán-, a váltó-, s kiválólag a büntetőjog terén tett nyilatkozatai által a jogtudományokkban kiváló szakképzettségének fényes jeleit adta. — Előttevaló nap a pasa kirándult a dohánygyár, szeszfinomító-és téglagyár megsemlélésére. Ez utóbbiban egy ott kiásott török foliratu kölapra tették őt figyelmezzé. E kölap a rajta levő folirat szerint 163 év előtt készítettett Belgrádban, valamely forrás megjelölésére, régi török

szokás lévén a jó vízi források mellé ily kölapot állítani. — A pasa meg akarta magának szerezni e kölapot, de minthogy a pesti nemzeti muzeum számára volt szánya, kérését teljesíteni nem lehetett. A szeszfinomítógyár minden legkisebb helyiségét átjárta, s berendezése tetszését megnyerte.

A „Haza“ magyar életbiztosítóbank 1872. april havi üzletkimutatása. Benyújtatott 530 db. bevallás 493,861 frt — kr. Kiállítatott 383 db. bevallás 387,112 ft — kr. Ez évben befolyt díjak összege 281,833 ft 47 kr. Ez évben kifizetett károk összege 77,150 ft — kr. Az összes érvényben levő biztosítások összege 20 millió 015,126 ft 25 kr. A „Haza“ magyar életbiztosítóbank igazgatósága.

Vasut az adelsbergi barlangban. Az „Adelsb. Ztg.“ írja: A barlang meglátogatása, jöllehet az utak jó karban tartvák, eddig különösen nőkre nézve igen fárasztó volt, s így a nagy fáradság behatása talán sokat rontott a különben egyszerű benyomáson. E bajon rövid időre segítve lesz. A barlang bejáratától a Kalvaria-hegy tövéig a sinut már készen van s néhány hét mulva átadatik a forgalomnak. E vasut, mely talán egyetlen a maga nemében, összesen 800 öl hosszu s az vaskocsin öt percz alatt lesz megtehető. A kocsiakat, melyek igen díszesen vannak kiállítva, emberek tolják nagy könnyűséggel, mert az emelkedés és esés az egész vonalon nem nagy.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Május 7-ről: 5% Metalliques 64.70. 5% Nemzeti kölcsön 73. —, 1860-diki államlkölcsön 103.20. Bankrészvények 832. Hitelrészvények 334.50. London 112.90. Ezüst 111. —. Cs. kir. arany 5.39. Napoleondor 90.1.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 82.75. Temesi 80.25. Erdélyi 80. —. Horv.-Slavon 84. —.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILT TÉR.

[4—40]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész. Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.